

Чъэпыогъум и 13-р — мэкъу-мэщымрэ къыдэгъэкIыжын промышленностымрэ ялофышIэхэм я Маф

Къуаджэм илофышIэхэу, Адыгэ Республикэм
иагропромышленнэ комплекс шылажьэхэу
лътэныгъэ зыфэтшыхэрэр!

Тичыплэгъу лъаплэхэр!

Шъуисэнэхъат епхыгъэ мэфэкIым — мэкъу-мэщым-
рэ къыдэгъэкIыжын промышленностымрэ ялофышIэхэм
я Мафэ фэшI гуфэбэныгъэ хэлъэу тышъуфэгущо!

Лэжыгъэ бэгъуагъэ къзытырэ чыгухэм ыкIи цыфхэм
ялэпэлэсэныгъэрэ яхъупхъагъэрэ яшъуагъэкIэ Адыгеим
мэкъу-мэщым чыплэшхо щегъыты, гъомылэпхъэшI ыкIи
къыдэгъэкIыжын промышленностым ипродукцие зэ-
рэдэгъум къыхэкIэу псынклэу локIы.

Адыгеим тапэкIи социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэу
ышIыштырэ цыфхэм ящылакIэ зыфэдэщтырэ бэкIэ
зэпытыгъэр республикэм иагропромышленнэ комплекс
гъэхъагъэу ышIыштыр ары.

Мэкъу-мэщым шылажьэхэрэм яхъупхъагъэ, пшъэдэ-
кIыжъэу ахырэр зэрэзэхашIыкIырэм, чыгулэжыным-
кIэ хэбзэ шлагъоу цылэхэм зерафэшьыпкъэхэм къа-
хэкIэу Адыгеим иагропромышленнэ комплекс лъэгэплэ-
кIэм зэрэнэсыштым тицыхъэ телъ.

Тичыплэгъу лъаплэхэр, тыгу къыдделэу зэкIэми ты-
шъуфэлъаю псауныгъэ пытэ, насып, цылэкIэшIу шъуилэ-
нэу, Адыгэ Республикэмрэ ти Хэгъэгущоу Урысые
Федерациемрэ яфедэ зыхэлъ Iоф мыпсынклэу жъу-
гъэцакIэрэм гъэхъэгъагIэхэр цышъушынхэу!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Чъэпыогъум и 15-р — Къурмэн мэфэкI

Адыгэ Республикэм щыпсэурэ быслъымэнхэу
лътэныгъэ зыфэтшыхэрэр!

Тичыплэгъу лъаплэхэр!

Дин мэфэкI лъаплэу Къурмэным фэшI тыгу къыдделэу
тышъуфэгущо.

Къурмэным диныр зылэжыхэрэм агухэм шIошъ-
хъуныгъэ-гуагIэ къырелъхъэ, исплам диным ыкупкI
шыпкъэу щыт цыфыгъэ шэлхъэ дахэхэм арыгъозэн-
хэм ар къыфэджэ. Къурмэным цыфхэр шIум фещэх,
щэлагъэ ялэным, зэгурыIоныгъэ, гукIэгъу ахэлъыным,
ягупсэхэм ыкIи къапэблагъэхэм аналэ атырагъэтыным,
Iэпылэгъу зыщыкIэгъэ пстэуми яшъуагъэ арагъэкIыным
фегъасэх, агукIэ нахъ къабзэ ешIых.

Адыгэ Республикэм мамырныгъэу, лъэпкъ зэгуры-
Iоныгъэу илър гъэпытэгъэным, гухэлъ шъхъалэу тилэ-
м — Адыгейми, зэрэ Урысыеуи хэхъоныгъэ ягъэ-
шыгъэным а мэфэкI лъаплэр афэлажэ.

Тичыплэгъу лъаплэхэр, псауныгъэ пытэ, насып, цы-
лэкIэшIу шъуилэну тышъуфэлъаю! Къурмэным гушъуагъо-
рэ хахьорэ къышъуфэрэх!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет
зичэзъу зэхэсыгъоу тыгъуасэ илагъэр зэри-
щэгъ АР-м и Лышхъэу ТхъакIушынэ Аслъан.

Мэхъанэшхо зилэ Iофыгъохэм атегушылагъэх

Iофыгъо шъхъалэу къызэрэ-
угъоигъэхэр зытегушылагъэхэр
Адыгеим иреспубликэ бюджет
ипроектэу 2014-рэм телъыгъэм
фэгъэхыгъэмрэ 2015 — 2016-
рэ илъэсхэм гухэлъэу цылэхэмрэ
арых. Мыщ епхыгъэу къэгущылагъ
АР-м финансхэмкIэ иминистрэу
Долэ Долэтбий. Ащ къызэрилуа-
гъэмкIэ, Урысыем ыкIи Адыгеим
яхэбзэгъэуцугъэхэм адиштэу рес-
публикэ бюджетыр илъэсишкIэ
зэхагъэуцо. УФ-м и Президент
ышIыгъэ унашъохэр, къыгъэуцугъэ
пшъэрылхэр гъэцэкIэгъэнхэр
проектым къыдыхэлъытагъэхэу
щыт. Кыхъащт илъэсыр пштэ-
мэ, хэбзэгъэуцугъэ зырызхэм
зэхъокIыныгъэхэр афашIыштых.
Анахъ шъхъалэу къыхэбгъэщын
плъэкIыштыр 2014-рэ илъэсым
ищылэ мазэ къыщегъэжыагъэу
кIэлэцIыкIу Iыгыплэхэм ялыгын
пэлухъащт ахъэр региональнэ
бюджетхэм къахахын фаеу зэ-
рэхъуштыр ары. А унашъор гъэ-
цэкIэгъэным фэшI республи-
кэм ахъэ тедзэу сомэ миллион
808-м ехъу ищыкIэгъэщт. Джащ
фэдэу транспортным ылъэныкIо-
кIэ аугъиорэ хэбзэлахъэр зэкIэ
гъогу фондым ибюджет джы зан-
клэу кIоштых. ЫпэкIэ ащ ипро-
цент 30-р муниципальнэ образо-
ваниехэм алэклахъэщтыгъэ. Му-
ниципалитетхэм чIанэрэ ахъэм
ычIыплэкIэ щыфэ-гъэстыныпхъэ-
хэм яакцизхэм къакIэлорэ ахъ-
щэм ипроценти 10-р (пэшIо-
рыгъэшъэу ар сомэ миллион
95,8-рэ фэдиз) афэклошт.

Долэ Долэтбий къызэрэхи-
гъэшыгъэмкIэ, 2014-рэ илъэсым
республикэ бюджетым хахъоу
илэштэу агъэнафэрэр сомэ мил-
лиард 11-рэ миллион 955-м кIэ-
хъэ. ЗыщыкIэштхэр (дефицитыр)
сомэ миллион 320-м ехъушт.
Бюджетым епхыгъэ гумэкIыгъоу

щылэр зэрэмымакIэр министрэм
къылуагъ. Ахэр дэгъэзыжыгъэн-
хэм, федеральнэ гупчэм къыгъэ-
уцурэ пшъэрылхэр гъэцэкIэгъэн-
хэм амалэу ялэр зэкIэ зэрэра-
хыллэщтым къыкIигъэтхыгъ.

— Мы лъэныкъомкIэ гумэкIы-
гъуабэ зэрэщылэр хэткIи нафэ,
ау ахэр зэшIотхыныр типшъэ-
рылхъа. Бюджет ахъэр
гъэфедатгъэ зэрэхъурэм пытагъэ
хэлъэу тыкъекIоллэным мэхъа-
нэшхо иI. Хэбзэгъэуцугъэу шы-
лэм диштэу сомэ пэпчэ зыщы-
кIагъэм, дгъэнафагъэм пэлуд-
гъэхъан фае, — къылуагъ Тхъа-
кIушынэ Аслъан.

2014-рэ илъэсым ибюджет
ипроект еплъыкIэу фырилэр къы-
рилотыкIыгъ ыкIи ежъ ышъхъэ-
кIэ зымыгъэрэзэгъэ чыплэхэм
къащыуцугъ АР-м и Премьер-
министрэу КъумпIыл Мурат.
Кыхъащт илъэсыр финансхэм
альэныкъокIэ къынышт нахъ мы-
шIэм, цыфхэм апашъхъэкIэ
пшъэдэкIыж зерахырэр зыща-
мыгъэгъупшэу зэкIэми Iоф ашIэн
зэрэфаер республикэм и Пра-
вительствэ и Тхъаматэу къылуагъ.

КIэлэцIыкIухэм ягъэмэфэ зы-
гъэпсэфыгъо ыкIи япсауныгъэ
зыщагъэпытэрэ кампаниеу 2013-
рэ илъэсым шылагъэм зэфэхы-
сыжъэу фэхъугъэхэм къызэрэ-
угъоигъэхэр ащигъэгъозагъэх
АР-м IофшIэнымкIэ ыкIи со-
циальнэ хэхъоныгъэмкIэ имини-
стрэу Осман Альберт. Ащ къы-
зэрилуагъэмкIэ, федеральнэ ыкIи
республикэ бюджетхэм къары-
кIыгъэу сомэ миллион 205-рэ
фэдиз агъэфедатгъ. Ащ щыщэу
сомэ миллион 50-м ехъур шы-
лэныгъэм чыплэ къын ригъэуцо-
гъэ сабийхэм языгъэпсэфыгъо
уахътэ пэлугагъэхъагъ. ЗэкIэмкIи
лагери 102-мэ Iоф ашIагъ. Зэ-
рагъэнафагъэмкIэ, мы илъэсым

къыклоцI Адыгеим икIэлэцIыкIу
22912-мэ загъэпсэфын ыкIи
япсауныгъэ агъэпытэн амал
ялэшт. 2013-рэ илъэсым ыкIэм
нэс а гухэлъыр гъэцэкIагъэ
хъушт.

— Сабыйхэм ягъэмэфэ зы-
гъэпсэфыгъо уахътэ ахъэщхо
пэлутэгъахъэми, ащ зэфэхысы-
жъэу фэхъухэрэм, шъуагъэу къы-
тырэм икIу фэдизэу тагъэразэ-
рэп. Непэ тилэ зыгъэпсэфыплэ-
хэр шапхъэу цылэхэм адиштэ-
хэрэп. Ащ пае лагерхэр кIэу
тшIынхэ, ищыкIагъэ хъумэ, инвес-
торхэри ащ къыхэдгъэлэжъэнхэ
фае, — къылуагъ АР-м и Лы-
шхъэ.

«Этиловэ спиртым, шъон пытэ-
хэм якъыдэгъэкIын ыкIи ягъэ-
зеклон епхыгъэ Iофыгъо зырыз-
хэм афэгъэхыгъ» зыфилорэ хэ-
бзэгъэуцугъэм зэхъокIыныгъэхэр
фэшIыгъэнхэм, «электроннэ пра-
вительствэр» республикэм шы-
гъэпсыгъэным фэшI тапэкIэ аналэ
зытырагъэтыштыхэм, нэмыкI Iо-
фыгъохэми зэхэсыгъом хэлэ-
жыагъэхэр атегушылагъэх, унэшхо
гъэнафагъэхэри ашIыгъэх.

— Непэ къэтIэтыгъэ Iофы-
гъохэр зэкIэ къыных. Пшъэры-
лэу тапашъхъэ итхэр зэшIохы-
гъэнхэмкIэ пэрыохъу къытфэхъу-
рэ лъэныкъохэр цылэх, ахэм
ащыщ ахъэм тызэрэщыкIэрэр.
Ау ыпэкIэ тылпыкIотэным, эконо-
микэм хэхъоныгъэхэр ышIын-
хэм апае шыкIагъэхэр дэдгъэ-
зыжынынхэ фае. 2013-рэ финан-
с илъэсыр къыныгъэ, кыхъащт
илъэсыри ащ фэдэшт. Ащ фэшI
зэкIэми тило зэхэлъэу Iоф тшIэн,
пшъэрылхэу зыфэдгъэуцужыхэ-
рэр дгъэцэкIэнхэ фае, — къы-
луагъ ТхъакIушынэ Аслъан зэхэ-
сыгъом зэфэхысыжыхэр къыфи-
шыхэзэ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тыри-
хыгъ.

Зэфэсым анахъэу зыщыте-гушылагъэхэр йоныгъом и 8-м шылэгъэ хэдзынхэм клэухъу афэхъугъэхэр ары.

— Бжыхъэм республикэм ихабзэ иллыкло кьулыкьухэм ащыклогъэ хэдзынхэм дэгъоу къагъэлъэгъуагъ демократием республикэм зызэрэщиушъом-бгъурэр. Партией «Единэ Росси» хэдзынхэм теклоныгъэ къащыдихыгъ, ащ уасэу фа-шырэм джыри зыкылэтышт, — хигъэунэфыкыгъ партией и Апшъэрэ Совет хэтэу, Адыгеим и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан.

Зэфэсым иапэрэ лофшлэгъу мафэ ллыклохэмрэ хьаклэхэмрэ дискуссионнэ площадкымэ къащызэрэуагъагъэх партией хэдзын лофтхьабзэу зэрихьагъэхэм яклэуххэм атегушылэнхэу.

Фракциехэм лоф зэралэрэм тегушылэхэ зэхъум, хабзэм иллыкло кьулыкьухэр нахъ зэдэлъжынкхэ зэрэфаер къалуагъ. Зэдэгущылэгъухэм ахэлъжыагъэхэм зэралытэрэмклэ, шьолпырхэм яхэбзэгъэуцу кьулыкьухэм лофшлэныр зэрагъэпсын фаер ахэр клэщакло зыфэхъурэ лофтхьабзэхэм сыдигъуи Къэралыгъо Думэм къадыригъэштэным тегъэпсыхьагъэу ары. Джащыгъум депутатхэм нахъ зэхашлэшт регион хэбзэгъэу-цугъэхэу апкъ кыкыкхэрэмклэ пшъэдэклэж зэрэхьырэр.

Зэфэсым иапэрэ лофшлэгъу мафэ Урысыем и Президентэу Владимир Путинмрэ партией «Единэ Росси» ипашъэу, Премьер-министрэу Дмитрий Медведевмрэ пэублэ кьутамэхэм ясекретархэм алу-клагъэх.

— Партиер зэрэзыхащэгъэр сэ дэгъоу къэсэшлэжы. А илэхсхэм къаклоцл ащ гъогушхо кыкыгъ, хэгъэу ихэъоныгъэ илахышхо хишыхьагъ. Хэгъэ-гум щаштэрэ унашъохэмклэ «Единэ Росси» пшъэдэклэжышхо ехы, — хигъэунэфыкыгъ Президентым.

— Партием ипэублэ кьутамэхэм ахэтхэр ары цыфхэм лоф адэзышлэхэрэр. Хэгъэу зэкклэ кыщыхъухэрэр ахэм нахъ дэгъоу къалъэлэсы, — кылуагъ Къэралыгъом ипашъэу.

— Владимир Путинмрэ мы зэлуклэгъум зэрэхэлъжыагъэр, типашхэр нахъ зигъо лофыгъохэм — социальнэ лъэныкъомрэ унэ-коммунальнэ хьызметымрэ япхыгъэхэм зэратегушылагъэхэр гушылагъоу щыт. Зэкклэ упчлэу къатыгъэмэ джэуап дэгъухэр аратыжыгъэх, — хигъэунэфыкыгъ Мыекьопэ районмклэ партией ипэублэ кьутамэу N 80-м исекретарэу

Тиреспубликэ ыцлэклэ ащ хэлэ-жыагъэх партией «Единэ Росси» и Апшъэрэ Совет хэтэу, Адыгеим и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан, Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм иллыклохэу «Единэ Росси» ирегион кьутамэ исекретарэу, Парламентым итхьаматэ игуадзэу Ізщэ Мухьамэд, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм испикерэу, «Единэ Росси» ифракцие ипашъэу Владимир Нарожнэр, Федерациемклэ Советым хэтэу Хьопсэрыкьо Мурат, партией ирегион гъэцэкклэко комитет ипашъэу Афэшлэгъо Рэмзан, Мыекьопэ районмклэ партией ипэублэ кьутамэ исекретарэу Анастасия Федосеевар.

Партией «Единэ Росси» ия XIV-рэ зэфэс Москва щыклуагъ

Анастасия Федосеевар.

Ащ кызырлуагъэмклэ, партией ипэублэ кьутамэ иллыклохэмклэ зэлуклэгъухэм мэхъаншхо ялагъ. Пэублэ кьутамэ пэпчкклэ мэхъэнэ ин зилэ лофыгъохэм ахэм щатегушылагъэх. Гушылэм пае, зэфэсым илэхъан экспертхэм джыри зэ къагъэшъыпкъэжыгъ цыфхэм лоф адэшлэгъэным мэхъаншхо зэрилер, гъэдэлон материалхэм якъыдэгъэклын нахы ащ нахыбэу аналэ тырагъэтын зэрэфаер. Анастасия Федосеевар зэрилпытэрэмклэ, пэублэ кьутамэхэр партией ищыклагъэх. Сыда плэмэ ахэр ары цыфхэм чыплэхэм лоф ащыдэзышлэхэрэр, правовой нигилизмэм идэгъэзыжынын фэбанэхэрэр.

Зэфэсым иятлонэрэ лофшлэгъу мафэ анахъэу зытегушылагъэхэр Урысые Федерацием и Президент жьоныгуаклэм кыдигъэкыгъэ унашъохэр зэрагъэцэклэхэрэр ары. Президентым и Указэу «Къэралыгъо экономикэ политикэу плэлъэ кыхъэм телытагъэм ехылагъ» зыфилорэр гъэцэкклэгъэным пае партией иэкспертхэм игъоу альэгъугъ промышленностым чыфэхэр кыфыхэгъэкыгъэн-

хэмклэ резерв фондым имылкоу кызырлуагъэкложьыштыр кызыфагъэфедэнэу.

Партией ия XIV-рэ зэфэс кыдыхэлъытагъэу «Единэ Росси» ия VIII-рэ Медиафоруми щылагъ. Ащ хэлэжыагъэх Урысыем и Правительствэ иминистрэхэр, Къэралыгъо Думэм идепутатхэр, лъэныкъо зэфэхъафхэм яспециалистхэр, политологхэр, партией ипэублэ кьутамэхэм ясекретархэр.

«Единэ Росси» и Зэфэс изэхэсыгъоу шэмбэтым, чэпыогъум и 5-м, щылагъэм хэдзынхэм яклэуххэм, партией хэхъоныгъэ тапэклэ зэришлышт амалхэм афэгъэхьыгъэ гушылер партией и Тхьаматэу, Урысыем и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевм кыщышылэ.

— «Единэ Росси» джыри зэ хэдзынхэм къащигъэшъыпкъэжыгъ хэдзаклохэм осэххо кызырэфашырэр. Непэ зэфэсыр зыхэлплэрэ лофыгъохэр къахэзылхьагъэхэр партией ипэублэ кьутамэхэм ахэтхэр ары. Тыхэгъэу щыпсэхуэрэм азыныкъо нахыбэр зыгъэгумэклэры лофыгъоу ахэр щытых, — кылуагъ Дмитрий Медведевм.

Партией «Единэ Росси» йоныгъом и 8-м шылэгъэ хэдзынхэм илахъ зэрахишыхьагъэм кытегушылэхэ ащ хигъэунэфыкыгъ политикэ партией 54-рэ ахэм зэрэхэлъжыагъэр.

— Политикэ партией пстэу-ми ищыклагъэм фэдиз мэкъэ пчъагъэр рагъэкъун альэкыгъэп, ау ахэр хэгъэу политикэ лофтхьабзэу щызэрэхъэхэрэм ахэлэжыагъэх. Ащ кыкылер адрэ хэдзынхэм ягъэпшагъэмэ, йоныгъом щылагъэхэр нахъ кызырлоу зэрэщымытыгъэхэр ары, — хигъэунэфыкыгъ Дмитрий Медведевм. Ащ кызырлуагъэмклэ, «Единэ Росси» и кандидатхэр апшъэрэ Іанатлэхэм алуагъэхьащтхэмклэ хэдзын пстэу-ми ащатеклуагъэх, хэбзэгъэуцу зэлуклэхэм яхэдзынхэм мандатхэм япроцент 77-р, административнэ гупчэхэм яхэдзынхэм мандатхэм япроцент 68-р ахэм къащаратыгъ.

Мы зэхэсыгъом джащ фэдэу партией и Апшъэрэ Советрэ и Генеральнэ советрэ ахэтхэм зэхъокыныгъэхэр щафашыгъэх.

Партией и Адыгэ шьолпыр кьутамэ исекретарэу Ізщэ Мухьамэд партией ия XIV-рэ

зэфэс иклэуххэм кьатегушылэхэ кызырлуагъэмклэ, ар демократичнэу клуагъэ, ежъ партиейи хэхъоныгъэ зэришлырэр ащ кыщылэгъуагъ.

— Илэсрэ ныкьорэклэ узэ-клэбэжымэ партией и Тхьаматэу Дмитрий Медведевм игъоу ыльэгъугъэм дедгъашти, пэщэныгъэ зезыхъэрэ орган пстэу-ми ахэтхэм зэхъокыныгъэ афэтшылэнэу унашъо тштэгъагъ. А унашъом ишылагъэклэ джы-дэдэм партией хэт ныбжы-клэмэ амалэу ялэхэр кызыфагъэфедэн альэкы. Адыгеимклэ чыплэ, регион политсоветхэм ахэтхэм зэхъокыныгъэ афашыгъ, федеральнэ лъагъаплэмклэ Генеральнэ Советми зэхъокыныгъэхэр фэхъугъэх. «Единэ Росси» тыдэкли илофшлэн дэгъоу щегъэпсы. Цыфхэм ащ гу зэрэпшатэрэр, проектхэр ащ зэригъэцэклэхэрэр ары йоныгъом и 8-м шылэгъэ хэдзынхэм партией кызыкышдырагъэштагъэр. Адыгэ Республикэм икьэлэ шхъали ащклэ щысэшлоу щыт.

— Зэфэсым хэлэжыагъэхэм анахъэу аналэ тырагъэдзагъ фракциехэм ялофшлэн нахы-

шлоу зэхашъэ зэрэхъугъэм. Ащклэ щысэу къэпхьын плэкыштыт къалэу Мыекьуапэ инароднэ депутатхэм я Совет ихэдзынхэм клэухышлухэр кызырэфашылагъэхэр. Муниципальнэ образованием мы иллыкло орган ифракцие нахъ ин хъугъэ. Арышъ, ар хэбзэгъэуцуцун лофшлэнми, цыфхэр зыгъэгумэклэры лофыгъохэм язэшлохыны нахышлоу ахэлэжыэн ыльэкыштыт, — кылуагъ «Единэ Росси» ирегион кьутамэ ипашъэу.

— Партией ия XIV-рэ зэфэс лофыгуагъэ кыщалэтыгъ. Тэри дискуссионнэ площадкэхэм ащыклогъэ зэдэгущылэгъухэм тахэлэжыагъ, депутат объединениехэм япартийнэ фракциехэм хэхъоныгъэ ашынымклэ амалэу шылэхэм татегушылагъ. «Единэ Росси» кьэралыгъом иклэгъэкьон пытэу ренэу зэрэщытыр джыри зэ хэдзынхэм къагъэлъэгъуагъ. Адыгеим щыклогъэ хэдзынхэм яклэуххэм нафэ къашыгъ типартиерэ ащ ирегион кьутамэхэмрэ тарыгушхон зэрэфаер, — кылуагъ Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу, «Единэ Росси» ифракцие ипашъэу Владимир Нарожнэм.

Іэпылэгъу зэрафэхъуштытхэм тегушылагъэх

Мыекьопэ районм ипрокурорэу Алексей Зарецкэм зэрищэгъэ межведомственнэ зэхэ-сыгъо мы мафэхэм щылагъ. Предпринимательхэм яфитыныгъэхэр кьэухъумэгъэнхэмклэ лофхэм язытет зыфэдэм, ащ епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр гъэцэкклэгъэным ыкли нэмыклупчлэхэу кьэуцухэрэм лофтхьабзэм хэлэжыагъэхэр атегушылагъэх.

Зэхэсыгъом къеклолагъэх Мыекьопэ районм ихэбзэу-хъумэкло кьулыкьухэм ялофшлэхэр, муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Мыекьопэ районм» иадминистрацие ипашъэу ипшъэрылхэр зыгъэцэкклэрэ Алексей Петрусенкер, районм лоф щызышлэрэ предпринимательхэр, нэмыкхэри.

Предпринимательствэ цы-клымрэ гурытымрэ Іэпылэгъу

афэхъугъэн зэрэфаер къэзэрэуагъоигъэхэм зэкклэми кыыхагъэщыгъ.

Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Мыекьопэ районм» иадминистрацие ипашъэу ипшъэрылхэр зыгъэцэкклэрэм кызырлуагъэмклэ, районм ибизнес-сообществэ нахъ чанэу лоф ышлэн фае.

Бизнес цыклымрэ гурытымрэ альэныкъоклэ 2013-рэ илэхъым

имэзыхым уплэкълун 85-рэ зэхашагъ. Ахэм ащышых ыпэклэ ра-мышхухъэгъэ уплэкълун 31-рэ.

Зэлуклэм иклэухым ащ хэлэжыагъэхэм зэфэхьысыжъ ашыгъ шылагъэ кытэу зэдэлэжынкхэ, районм ипредпринимательхэм яфитыныгъэхэр кьэухъумэгъэнхэ зэрэфаем афэгъэхьыгъэу. Тапэкли мышц фэдэ зэлуклэхэр илэхъэ кьэс зэхашэнхэу зэдаштагъ.

НЫБЭ Батырбый: «ДЖЭНЭТ

Ныбэ Батырбый Краснэ Полянэм кӀуагъэхэм ахэт (сэмэгумкӀэ апэрэ).

— Сэ къэзгъэшлагъэм мэ-зым сыхӀэтэу сыкъырыкӀуагъ. Тятэ заом хэкӀуади, нэбгыритф тыхъоу тӀанэ тыкъыфэнэгъагъ. Ущылэнэу уфаемэ, улэжьэн фэагъэ. Я 7-рэ классыр къы-зысэхуым, тӀанэу къэсымэджа-гъэм лэпылэгъу сыфэхъунэу мэзым юфышӀэ сыхэхъэгъагъ, — кырегъажьэ къэбарыр Ныбэ Батырбый Нахъо ыкъом.

УеплъынкӀэ лы зэкӀэклӀуа-гъэп. Ынэгъу зэлухыгъ, къэбар къэлотэным тегъэпсыхьагъ. ПэкӀэкӀыгъэри, ышӀэрэри бэ. ЫшхъэкӀэ къырыкӀуагъэри, чы-лэм итарихъи чӀэнагъэ гори имылэу ыгу къэкӀыжьы.

Шапсыгъэ щыц, ШэхэкӀэй щэ-псэу, ыныбжъкӀэ илъэс 83-м хэхьагъ. Къызыщыхъуэ чыплэ-хэр шӀу дэдэ елъэгъух, лъы-тэныгъэ зыфашӀырэ цӀыфхэм ащыщэу чылэм дэс.

Бэ кӀынэу ыльэгъугъэр, ау ахэм зыкъаригъэуфагъэп. Ю-фымрэ щылаклэмрэ апсыхъэгъэ цӀыф, гушхо, непэ къызнэсыгъэ-ми зи ымышӀэу унэм исышӀу-рэп.

ШэхэкӀэй ыпсэ пегъэты

Зыщыпсэурэ чылэм ыцӀэ къызытекӀыгъэмкӀэ тызеупчӀым, совет лъэхъаным зэреджэгъэхэ цӀэ «Большой Кичмаир» ащ джыри зэрэтырамыхыжыгъэр ыгу къызэреорэр апэ къыригъэ-шыгъ.

— Мо къэлъэгъорэ тхым ыкӀыбыкӀэ кӀыщхэр бэу чӀэты-гъэхэти, КӀыщмафӀкӀэ еджэ-щтыгъэх. Джыри урысхэр ащ Верхний КичмаикӀэ еджэх. Ау тэ тичылэ сьд фаусыгъэми, егъашӀэм тызэреджагъэри, тызэреджерэри ШэхэкӀэй. Ар

цӀыфхэм къыхахыгъэ цӀэу, чы-лэр зыдэщысыр къызылотыкӀырэ чыплӀацӀэу щыт. ЦӀэр КӀыщмаим къытекӀыгъэнкӀи хъун, урыс-хэм Кичбаеу е Кичмаеу зеха-хыщтыгъэн фае.

НэмыкӀ цӀыфэу тыздэгущыла-

«Тырхъо Умарэ лыжъ лушыгъ. Нысащэхэм ащэщтыгъ. Илъэс 80 хъугъэу анахъ пшъэшъэ дахэр къытырищэти, ордэ къыломэ, къекӀокӀымэ къешӀлэзэ, ыгъашӀоштыгъ. ШыкӀлэпщынэр ылыгъэу къушхъэхъум къакӀоштыгъ. Пчыхъэрэ тызытӀысыжыкӀэ, шыкӀлэпщынэм къеомэ, ордэ къылозэ, чэфэу тыщысыщтыгъ. ИцӀыфыгъэкӀи, шэн дахэу хэлъыгъэхэмкӀи ыпэ уигъакӀоштыгъэп».

гъэхэм афэдэу Батырбый игу-щылэхэми къызыщыхъуэ къуа-джэм гуфэбэгъэ-шӀулъэгъоу фырилэр къахэщы. «Уипшъашъэ тхъэнэу уфаемэ, ШэхэкӀэй щыц кӀалэ дэгъакӀу» ало сыдигъуи, — къытилуагъ Батырбый.

Уятэ къыпшхъащы-мытымэ...

Батырбый ятэ изакъоп яуна-гъокӀэ заом хэкӀодагъэр, ятэш-хэми къагъэзэжыгъэп. Юсыф закъор ары псаоу къыхэкӀы-жыгъагъэр. Ар нахыкӀэхэм къафэсакъыщтыгъ, зерищэщты-гъэх, аналэ зэтетыжыныным фи-гъасэщтыгъэх. Зэдэлэпылэжыны-нэр ары хэзыщыжыгъэхэри.

Дахэ къэзылорэм нэшлукӀэ еплъызэ къэтэджыгъ Батырбый. Ятэ ишъэогъухэри къылыпӀлэ-щтыгъэх. Еджаплэм чӀэсэу чы-

лапшъэм унэ щышӀынэу ригъэ-жъэгъагъ. Щэджагъо нэс еджэ-щтыгъ, пчыхъэ нэс ыльэкӀы-щтыр унэм хишӀыхъэщтыгъ. КӀэлэ лэтахъом зэкӀэ фэгъэ-тэрэзыния, ау бжъэхъо лыжъэу Гъошъо Къэнэмэт къакӀуи, ышӀэрэм къепӀыи, «КӀэлэхъу, о зэрэпшырэм фэдэу зымы ышӀыщтэп» къызэрэрилогъагъэр щыгъупшэрэп.

Юфым къыуфагъэп

Колхозми, совхозми Батыр-бый чанэу ащылэжъагъ. «Мэл мин тилагъ, чэмхэу 250-рэ, шы лэхъогъу ахэм ягъусэжыгъ. Сятэ шэхъуагъэ, сэри ахэр сикласэх. Нэужым мзэ гектар 50 къэзгъэгъунэщтыгъ», — къытилуагъ Батырбый. Фермэм ипашэу щытыгъ, зэлъашӀэрэ Сапый Аслъан Мыхъамодэ ыкӀор ятхъаматэу, ащ готхэу, зэгурьлохэу юф ашлагъ. Гъэ-мэфэ мэзищым былымхэр къушхъэхъум афыщтыгъэх. Ар

ары цӀыфхэр хэзыщыжыгъэ-хэр. Ар унэ клашхъом аты-ратакъоти, агъэгъуштыгъ. Шхъомч хантхъупс ашӀыщтыгъ, ар ныбэрыллыгъ, пчыхъэ нэс мэлалэ уимыгъалӀэу ухэты-щтыгъ. «Тызэдэлэжыщтыгъ, зымылэм фэтхыщтыгъ, джарэу-щтэу охътэ кӀынхэр зэпытчы-щтыгъэх, — ело Батырбый. Зэдэлэжыныр сыдигъуи ады-гэхэм шэн дэгъоу ахэлъыгъ.

Ар зыхэмьлэжъэгъэ шыхъаф чылэм къыдэхъухъагъэп плэмэ, ухэукъоштэп. ЦӀыфхэр шӀу елъэ-гъух, гуклэгъу афырил, ядэхагъэ ело. Заом хэкӀодагъэхэм е къышаулагъэу къэкӀоштыгъэхэм яунэхэр зэрэчылэу зэхэхъэ-ти, къалэтыжыщтыгъэх. Непи зымылэм ишӀуагъэ ригъэкӀыным фэхъазыр.

Уджэгоклоныр лэшлэхэп

Юфым зэрэфаблэрэм фэдэу, Батырбый чэфынри икӀэсагъ. Ятэ хэлъыгъэ сэнэхъатхэр

ежымыи къызэрэхэфэжыгъэ-хэр къытфилотагъ». «Чылэм пщынэ макъэ дэлукӀыгъэмэ, апэ ситэу секӀуштыгъ», — ело ежым. ДжэгоклӀагъ, пхэкӀычэуагъ, купыр ыгъэдалоштыгъ.

Адыгэхэм яджэгухэр шэп-хъэ гъэнэфагъэрэ лушыгъэрэ хэлхэу зепщэнхэр лэшлэхэп. ЕтӀани Батырбый фэдэр ары-мэ уиджэгъагъ, ащ джэгур дахэу зэрэригъэкӀокӀыштым уехъырэхъышъэжыныу щытыгъэп. Адыгэгъэ шэн дахэхэр зыгъэ-лӀаплӀэзэ къырыкӀогъэ лӀым джэгуми мыхъун шаригъашӀэ-щтыгъэп.

Мафэ горэм Хъут Чылэхъан къелъэлугъ иджэгъу физэрищэ-нэу. Ащыгъум унагъо ис бзыл-фыгъэхэр джэгум къыщышъо-щтыгъэхэп. ХъатыякӀоу Ныбэ Батырбый бысымым дэгущыӀэфэ шъуз горэм илахып кӀалэр ыгъэдалуи, пчэгум къыдыте-хъагъ. Ежым къызэрилуагъэу, «ицуакъэхэр зыщыхыгъэу, ошъо-гум итэу къэшьо». Батырбый джэгур къызэтыригъэуцуи, къе-

Мэзым ежъагъ.

«Юф горэм сыпылэмэ, джары сигъэпсэ-фыгъор. Чэлхэр хэзгъэуцуагъэхэу къушхъэхъым чыплӀэхэр илэх. КӀалэхэм ащ зы-щагъэпсэфы. УдэкӀуаеу мазэрэ укъызытескӀэ, узи уимылэжъэу, угуклэ упсынкӀэу, укъэныбжыкӀэжыгъэу укъе-хыжы. Джащ фэдэу къабзэх тикъушхъэ-хэри, тимэзхэри».

Гъаблэм хищыжыгъэх

Гъаблэм игъоми шхъомчыр

Шэныгъэлэжхэм къэбархэр къафелуатэх.

Нахыжъхэм я Хасэ ипаш

Цыфхэм ахэтэу, ягуклае адигошэу есэгэ лыр непи чылэмкэ нахыжыхэм я Хасэ ипаш. Чылэм дэлъ лофыгбохэм агэ-гумэклы, Адыгэ Хасэм зэхишэрэ зэхэсыгбохэм шыхьэихыгэу кьаэгушылэ, цыфхэм ягуклаехэр пчэгум кьырельхэх.

Бэмышлэу Адыгэ Хасэм итхьаматэу Клакыху Мэджыдэ шапсыгъэ чылэхэм ялыкlo лыхьхэр ыгуоихи Кавказ заор зыдаухыгъэгъэ чыплэу, джыклымэфэ Олимпиадэр зыщыклоштым зычаригъэплыхьанхэу ыцэгъагэх. Шьачэ ихэбзэ лофылэхэм алыклогъагъэ. Батырбый гуцылэр кызыратым, кылогъагъ: «Мыщ фэдиз псэуальтэу ашлыгэр кьэралыгъом кыффэнэштмэ, цыфэхэм агъэлэжыштмэ — сигуап. Ау ахэр

шлэх, щэгущылэх. Адыгэхэр сыдигьокли зехахьэхэти, зэхэгущылэжыштыгьэх, хасэм кьеклуалэштыгьэх, нахьыжьхэм кьалорэм едэлүштыгьэх. Джьри шыаклэм кьыхэхьухьэрэ пстэур зэрагьэзэфэныр чылэм дэс хьульфыгьэхэм кьахэнэжыгыгь.

Юфым егъатхъэ

Батырбый пенсием кӱагъэу щытми, лоф ымышӱэ тӱсыжъын ыӱэкӱырӱп. Тэ тызщыӱкӱгъа-гъэм мӱфитӱ ыпӱу шым тесу имзз участкэ зэрӱкӱгъа-гъэр къызытелом, ащ ыныбжь иӱӱэ 80-м блӱкӱгъэми тшӱз-тыгъӱп, тымыгъӱшӱгъони тӱӱӱӱгъӱп.

Батыйрбй чэм 20 мэзым
щилыгъэу кытылуагъ. Шыхэр
18 хуыщтыгъэх, ахэм ащыщэу
кыгъэнагъэр 4. Шъхъарытлуп-
щэу мэзым хэтых, зыми ыубы-
тыхэрэп ыкй ыукыхэрэп.

«Тыгъон юф тэ тилэп, коммунизмэр зыгъэпсыгъэм тыфэд», — мæсэмæркъæу Батырбый. Зыфилорэри шъыпкъæ.

Километри 6-кӑ удӑкылаемӑ, сиыххӑр хӑтых. Сыкло ху-мӑ, сыквашӑжы, шыщыхӑзӑ кысӑспӑгӑкых. Шыгу, хвалыгу зыфӑпӑштхӑр афӑсӑӑх. Бы-лымхӑр псым узӑпырыкымӑ итых, кӑлымаф, гӑмаф ахӑр мӑзым хӑтых, псы кӑбӑз ӑшох, жы кӑбӑз кӑшӑ».

Былымхэр е шыхэр ымылы-
гъуу чылэм бэп дасыр. Ба-
тырбый кыызэрипорэмклэ, джыри
хабзэм зыкызызблихтун ыльэ-
кышт. Тхагъо шыл, лагъо шыл,
хэкыплэ уилэн фаеу елытэ.
Былымхэм анэмыкыу дэжыы
чыгыхтэ гектари 3 бэджэн-
дэу ылыг. Гээрэ мэкьюр аре-
гъэупклэш, а чыплэм регъэ-
уожы. Хэт ышлэра, кымафэм
былымхэм ашхын амыгъоты
зыхъуклэ, аригъэшхышт.

Үзэмизэщырэ цыф

Батырбый лыжъ Іүшәу чылэм

**«Сэ Москва дзэ
кьюлыкьур щыс-
хыгы. Къэзгъэ-
шлагъэм loф
сшлагъэ. Мэзыр
сиятлонэрэ ун.
Джыри ыпэкIэ
сэкIо, сыкъызэкIа-
кIорэп. Сэнэхьатэу
Тхьэм къыс-
хильхьагъэхэр
сэгъэфедэх».**

дэсýгýэхэм, ятэ ишэогуугýэхэм, лы гýэшлэгýонэу зыу-
клагýэхэм кýалýатэу зэхихыгýэхэр
экклэ ышъхýэ зэрилъых. Уедэлугýэ
зэлпыткн уеззчырэп. Илъянкъ, ичылэгýухэм ягугýу
шүклэ ешлэ. Адýгýэ лъяпкыи шөн
дахуу хэлъыгýэхэр ымыгýэклохэу
шигýалэхэ шлоигýу.

Джыри зы кызбар чыкылу. Батырбый ихатэ ллэшлэгум кыхуу зыныбжь пхэлалэз хэлъ. Ар зигугуу кытфишлыггэ Клышмэфэ чылэр зыдэщыгэм кыирищыгагъ. А чыпэм шап-сыггэхэм гучл кыыщычлахы-щыгъ. Узэрылэжьэшт пкыыгбо-хэр — шуанэ, щэмэдж, гупчъ зыфэплоштхэр клышхэм аша-шыщыггэхъ. Урысхэм ахэр дэ-гьюу ащэфыщыггэхъ. Джащ фэ-дэу шхончхэри ашыщыггэхъ. Ахэм ащыщ Батырбый инэлусэ горэм илэу кыычлэкли, шакло рыклоу кыхэклыгъ. Михаил Калашниковым автоматыр 1942-рэ илгъэсым кыыгупшы-сыггэхэмэ, адыгэхэм лашэхэр зашыщыггэхэр ащ ыпэклэ илгъэи 100-м ехыуклэ узэкклэ-лэжьэмэ ары.

Непэ уежагыэм, кышхэр
зыдэчыгыгэ чыпэхэр кыгы-
лэгъонхуэ Батырбый ешлэх.
Ихатэ хэль пхэлашэми непэ
урыжъон пльэкынэу изытеткэ
шыт.

Опсэу, Батырбый! Тхьэм
джыри ильэсыбэрэ шэхэк!эйхэм
уарегьал.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

«Тэ типшъашъэхэр гъогум тыращыщтыгъэхэп. Къэпщэнэу уфаемэ, унагъо пэпчъ хьакIэщ илагъ, ащ укIонышъ, уишъэогъу уигъусэу уепсэлъыхъон фэягъэ. Къезэгъыгъэми, янэ-ятэхэм кыуатыщтыгъэп, уахътэ кыхэпхынышъ, къэптыгъунэу щытыгъ».

Батырбай игъогу

Мэзгээкхэм ятхяматэ
ышхьэклэ кьаклуи ащ еклоу
лъагьо кыхигьэунэфыкынэу
кьелъэлугагь. Нэужым ащ
чылэм шыщ бжыхьохэм яб-
жэматэхэр кьылуагьэуцогъа-
гьэх. Ахэм анэс машинэклэ
удэклоен плъэкыштыгь, етланэ
лъэсэу уклон фэягъэ. Гьогум
километрэ 22-рэ икыхьагь.
Чыгышхом ышхьапэ метрэ
25-у зеушомбгъу. Ащ ыбгьуклэ
илгъэ чыгу тешом адыгэ чы-
лэгъуищ тесыгъэу зэралошты-
гъэр Батырбый дэгъоу кье-
шэжы. Ацлагъэхэр Кышмаф,
Быхъуай, Хьагонэшъу. Чыг
члэгым цыфхэр тхьагьо ялэми,
кын ялэми кыкышээрэгъои-
штыгьэх. Кавказ зор кло зэ-
хьум пытаплэу бэрэ ялагь. лашэр
аштэти, кьатэфэрэзэгъэ пыим
ащ дэжьым шыпэуцужышты-
гьэх. Ащ нахь чыжъу Бзэгъу
(Бзоу) алоу чылэ цысыгь. А
чылплэм джы урыс унагьохэр
щэпсэух. Ащ псым ухэтэу
удэклоен фэягъэ. Псыкьэфэ-
хэу илэм нахь дахэ лэгъо-блэ-
гъум имытэу ело Батырбый.
Хьэклэ купыр ащ нигъэси кьа-
ригьэлъэгъугагь.

федэхэгъэкыплэу ащэжыщтхэмэ, сыкъеуцуалэрэп».

Шэхэкэй дэс хуульфыгээр пчыхээр зэхэхэмэ, чылэм дэлэ кэбархэр калуатэу сыдигоки шытыг. Пчыхэклахэ охууфэклэ шызэхэсыштыгэх. А чыплэр шымылэжы зэхум, Батырбый кэлэлуи Тыгэмынс дэс ячылэ калэлэ Кэжэ Шэбанэ стол пытэ дэгүер пхэнэтэкү кыхэхэу кэрытышхэмэрэ кяфаригэшлыгэх.

Хьюрмэ Руслѧн имашинэклэ
ахэр къафшцэжыгыгэх. Чылэр
къызэхахыи ахэр агъэуцугъэх,
къатемышхэнэу къабгъагъэх.
Зэряхабзэу, джыри ащ пчы-
хьэрэ шыцэлэклэх, домино ще-

Батырбай ишихэр.

*«Зыгорэм ипшашъэ, умыплугъэу, умылэ-
жыгъэу уиунэ пчъэшхьалу къызы-
теуцоклэ, ащ фэмышлапхъэ шылэп. Ар
ныбжыкI, шылэныгъэм хэлъыр зэкIэ
ышIэрэп. Ар зыгъэгъозэн фаер гуащэр
ары, нысэм ащ ыlorэр ышIэн фæ».*

Неущ — мэкъу-мэщ хъызмэтымрэ гъомылэпхъэш! промышленностымрэ ялофышлэхэм я Маф

Гъэхъэгъэшлэхэр ялэху мэфэкым пэгъокых

Мэкъу-мэщ хъызмэтымрэ гъомылэпхъэш промышленностымрэ ялофышлэхэм я Мафэ, хабзэ зэрэхъугъэу, чъэпыогъум иятлонэрэ тхъаумафэ хагъэунэфыкы. Урысые Федерацием и Президент унашъоу ышлыгъэм диштэу 1999-рэ илэс-сым кышхъэгъэжыгъэу шъофым ыкы фермэхэм лоф ащызышлэхэрэм, мэкъу-мэщ хъызмэтшлэлэхэм, ащ епхыгъэ предприятиехэм япашэхэм ыкы яспециалистхэм, шлэныгъэлэж-аграриехэм, зэккэ агропромышленнэ комплексым шылажъэхэрэм хъушхъафыкыгъэ мэфэки мафэ ялэ хъугъэ.

Адыгеир сыдигъуи мэкъу-мэщ шъолырэу алытэщтыгъ ыкы непи арэу-щтэу щыт. Чыгум дэлэжъэгъэнымккэ, лэжыгъэр къэгъэкыгъэнымккэ шэнышлоу тилагъэхэм къафагъэзэжы. Республикэм иаграрнэ комплекс мы ауужырэ илэс-хэм гъэхъэгъэшлэхэр ешых. Мэкъу-мэщ хъызмэтшлэлэхэмккэ мы илэсыр къыныгъ, гумэкыгъуабэм яолагъэх. Арэу щытми, гъэхъэгъэшлэхэр ашыхнэ альэ-кыгъ. Мыгъэ зэккэмккэ лэжыгъэ тонн мин 360,5-рэ республикэм кыыхыжыгъ, гектар пэпчэ центнер 38,3-рэ кыра-хыгъ. 2012-рэ илэсым елгытыгъэмэ, а пчъагъэр процент 42-ккэ нахыб. Ащ фэдэ къэгъэлэжъонхэм яшлуагъэккэ Кыблэ федеральнэ шъолырым ятлонэрэ чыплэр щубытыгъ.

Адыгэ Республикэм илахъэхэлэ ыкы ифермер хъызмэтшлэлэхэм ащыщыбэхэм мыгъэрэ лоныгъо кыным иуахъ-тэу бжыхъэсэ зэфэшхъафхэр зыщылуа-хыжыгъэхэм гъэхъагъэхэр ашыхнэ альэкыгъ.

2013-рэ илэсым бжыхъасэхэм ялу-хыжынккэ пэрытныгъэ зыубытыгъэхэм

АР-м и Лышхъэ ыцккэ агъэнэфэгъэ шлухъафтынхэр афагъэшшоагъэх. Апэрэ шъолырымккэ къэгъэлэжъон дэгъухэр зилагъэхэр Красногвардейскэ районыр ары. Ятлонэрэ шъолырымккэ Теуцожь районыр анахъ дэгъоу кыыхахыгъ. Джащ фэдэу Шэуджэн, Кошхъэблэ, Джэдже районхэм ямэкъумэщышлэхэм гъэхъэгъэшлэхэр ашыгъэх.

Чъэпыогъум и 9-м Москва щыклогъэ къэгъэлэжъонэу «Дышъэ бжыхъ» зыфи-лорэм Адыгеир хэлэжыагъ ыкы анахъ дэгъоу кыыхахыгъэхэм ащыщ хъугъэ пшъэдэккыжъэу ыхъырэмккэ гъунэпккэ гъэнэфагъэ зилэ «Дондуковскэ элеваторыр». Урысые Федерацием и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевыр ыпшъэккэ зигугъу къэтшыгъэ предприятием игенеральнэ пашэу Болэкъо Мы-хъамэт кыфэгъушлуагъ ыкы къэралыгъо тын лъаплэ кыфигъэшшоагъ.

Агропромышленнэ комплексым хэхъо-ныгъэхэр ышыхнхэм, лэпылэгъу фэхъу-гъэным сыдигъуи ыналэ тет Адыгэ Рес-публикэм и Лышхъэу Тхъаклушынэ Аслъан. Ащ ишлуагъэккэ мэкъу-мэщ хъыз-мэтым шылажъэхэрэм гъэхъэгъэшлэхэр ашых, ыпккэ лъэклуатэх. Отраслэм зыпккэ итэу лоф ышлэным ыналэ тет АР-м мэкъу-мэщымккэ иминистрэу Юрий Петровым. Сыд фэдэрэ улчлэ изэхэфынкы муниципалитетхэм лэпылэгъу афэхъух министрствэм испециалистхэри. Ахэм зэккэми цыфхэр афэ-разэх.

Чъэпыогъум и 13-м зимэфэки хэзы-гъэунэфыкырэ пстэуми тигуапэу тэри тафэгъушлэ, хэхъоныгъэхэр ашыхнхэу, яунагъохэм псауныгъэ пытэ арылпы-нэу тафэлъао.

Анахъ дэгъухэм ащыщ

Мэкъу-мэщ хъызмэтым шылажъэхэрэм мы илэ-сым кыныгъуабэхэм ахэ-тыгъэх нахъ мышлэми, лэ-жыгъэ бэгъуагъэ губгъо-хэм кырахыжыгъ. Ащ комбайнерхэмрэ води-тельхэмрэ ялахышлу хэлъ. Ахэр мыпшъыжхэу, агу

етыгъэу чыгум щэлажъэх, мажъох, мапхъэх, лэжы-гъэр луахыжы.

2013-рэ илэсым лэжы-гъэм илухыжынын фэгъэ-хыгъэ зэфэхъысыжъэу республикэмккэ ашыгъэ-хэм кызырагъэлъагъо-рэмккэ, пэрытныгъэ кы-

дэзыхыгъэр Юрий Волк ары. Ар Мыекъопэ рай-онымккэ пшъэдэккыжъэу ыхъырэмккэ гъунэпккэ гъэ-нэфагъэ зилэ обществэу «Нива» зыфилорэм иком-байнер. Мы илэсым зэ-ккэмккэ коц тонн 2550-рэ, хъэ тонн 581-рэ ыкы рапс 253-рэ ащ ыугъоигъ. Лэжыгъэу луыхыжы-гъэмккэ пстэуми ар апэ хъугъэ.

Хъулыфыгъэм гъэхъа-гъэу ышлыгъэхэр кыыха-гъэщыгъ. Лэжыгъэм и Мафэу республикэм шы-хаунэфыкыгъэм Юрий Волк АР-м и Лышхъэ и Дипломрэ автомо-бильрэ кыщыфигъэшшо-шагъэх.

Шлухъафтын лъаплэу кыфащыгъэр кыылэ-жыгъэу щыт. Гурыт еджа-плэр кызылхыгъэм ще-гъэжыагъэу ищылэныгъэ гъогу мэкъу-мэщым рип-хыгъ. Илэс 20-м ехъу-гъэу чыгум щэлажъэ. Илоф-шлэн хэшылкы фырил. Непэ ар республикэм иком-байнер анахъ дэгъухэм ясатыр хэт. Пашэхэр ащ илофшлэккэ егъэразэх ыкы сыд фэдэрэ пшъэрылэ фагъэуцугъэми щытхъу хэлъэу зэргыгъэцаклэрэ кыыхагъэщы.

Мы мафэхэм Ю. Волк тыгъэгъазэмрэ натрыфым-рэ яугъоижынын чанэу хэ-лажъэ. Неужым бжыхъа-сэхэм ялхыны илахышлу хишыхъащт.

Мэфэ ошлэхэр кыызфагъэфедэх

Лоныгъо мазэм ыкы чъэпы-огъум иапэрэ мафэхэм ошх зэпымыоу къещыгъэм ыпккэ кы-кыккэ республикэм ихъызмэт-шлэлэхэм ятехникэ губгъом ихъан ылээкыгъэп. Гъэтхасэу къагъэ-кыгъэхэр луахыжынккэ чыгу-лэжхэр гумэкыгъо хэфагъэх.

Мэфэ ошлэхэр ахэм чанэу кыызфагъэфедэх. Республикэм игубгъохэм лофшлэн зэфэш-хъафхэр ащызэхашэх. Аклуачи, амалэу алэккыгъэри апэу зы-фагъэлорышлэрэр гъэтхасэхэм ялухыжынын ары. Уахътэу алэ-ккыгъэр кыдалытэзэ, члэ-нагъэ ямылэу чэщи мафи ахэм лоф ашлэ. Ащккэ ящыккыгъэщт техникэр зэккэ ял.

Хабзэ зэрэхъугъэу, гъэтхасэхэм ащыщэу тыгъэгъазэр ары нахыбэу ашлагъэр. Ар мыгъэ гектар мин 70-м тлэклу ехъу. Ащ щыщэу тыгъуасэ ехъулэу луахыжыгъэр гектар мин 54,5-м ехъу. Гектарым телы-тагъэу центнер 19,5-рэ къа-хыжы, мы мафэхэм яхъулэу аугъоижыгъэр тонн мини 106-м нахыб. Зы гектарым центнер пчъагъэу кырахырэмккэ апэ итых Джэдже, Красногвардей-скэ, Кошхъэблэ ыкы Шэуджэн районхэр .

Лэжыгъэм пэлухъащт натры-фым илухыжыны гуужуагъэ. Мыгъэ ар кыызсагъэккыгъэр гектар мин 28-рэ хъунккэ тлэклу щэккэ, ар гъэрэккэ луахыжы-гъэм гектар мини 6,5-м ехъулэу нахыб. Тыгъуасэ ехъулэу натрыф гектар 6763-рэ рес-публикэм щаугъоижыгъ. Ащ изы гектар утыжыгъэу цен-тнер 60,8-рэ кырахыгъ, тонн мин 41-рэ фэдиз къахыжыгъ. Натрыф гектарым анахыбэ

кызыщырахырэр Джэдже ыкы Теуцожь районхэр арых.

Пынджыр районищмэ аща-шлагъ. Тэхъутэмккэе районым — гектар 3955-рэ, Красногвар-дейскэ районым — гектар 1127-рэ, Шэуджэн районым — гектар 330-рэ. Зэккэмккэ рес-публикэм щалхыгъэ пындж гек-тар 5412-м щыщэу луахыжы-гъэр 2000, зы гектарым телы-тагъэу центнер 37,7-рэ къа-хыжы, тонн 7540-рэ аугъо-ижыгъ.

Соер гектар 4804-мэ аща-шлэгъагъ, ащ щыщэу гектар 1129-р луахыжыгъах, гектар пэпчэ гурытымккэ центнер 18,3-рэ фэдиз кырахы.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ПИАТЫКЪО Анет.

Сурэтхэр лэшыны Аслъан тырихыгъэх.

Чанэу лоф ашлэ

Ом изытет зыпккэ иуцожы-нэу ригъэжыагъ. Уахътэу алэккы-кыгъэр республикэм ичыгу-лэжхэм кыдалытэзэ, губ-гъо лофшлэнхэр зэрифэшъуа-шэу, зэпыу ямылэу зэшлуахы.

Бжыхъэсэ зэфэшхъафхэм япхъын анахъ охътэшлэхэм атефэу зэшлохыгъэным фэшл мэкъумэщышлэхэм мэфэ фа-бэхэр кыызфагъэфедэх. Мэфэ заулэккэ республикэм ичыгу-лэжхэм бжыхъэсэ чылэпхэ гектар 5229-рэ чыгум рагъэ-клуах. Пстэумккэ республи-кэм мыбжыхъэ щалхыныу ра-

хъухъагъэр гектар 102846-рэ фэдиз. Коцым рагъэубытын фэе гектар 79606-м щыщэу чъэпы-огъум и 11-м ехъулэу апхъы-гъэр гектар 1255-рэ.

Хъэм ипхыны республи-кэм ичыгулэжхэр чанэу фе-жагъэх. Пстэумккэ апхъынэу агъэнэфэгъэ хъэ гектар мин 15-м ехъум щыщэу чылапхэр зэрагъэклуагъэр гектар мини 4-р ары. Рапсыр гектар мини 7-м тлэклу ехъу щалхыныу щытмэ, ащ ичылапхэ зыхалъ-хъагъэр гектар мини 5-м ехъу.

(Къызыкълъыкълорэр
чъэпыогъум и 10-м
къыдэкълъыгъэ номерым ит).

Ахэм сягупшысэ зэхъур ары зэчырхэр къатлохэзэ чылэр къэткълухъанэу зэрэщытыр Кэ-
лъанэ янэ-ятэхэм ашлагъэмэ,
къамыгъэкълоным сенэгъуеныр
къызезгъэжъыгъагъэр. Ау семы-
жэгъахэу тадэжъ къызельадэм
сшъхъэ къеожъыгъ гъэрэкълон-
пэ, гъэрэкълон Амзанэрэ ежыррэ
зэчырхэр чэщныкълэ нэс къа-
лохэзэ, зэрэчылэу зэпэклагъэ-
кълэ зэхъум зыгорэмэ зере-
мыупчълъыжыщыгъэр. Джыри
нэмыкълэу зэрэмызекълуагъэм си-
цыхъэ телъыгъ ыкълэ нахыпэ-
кълэ къызэрэхэмыкълыгъэу, джы
зэрэслъэгъурэр сигушлогъо-
шхуагъ.

Бжыхъэ пчыхъэр голу дэда-
гъэп, жьыбгъэ чылэкълорэ къе-
пщыщыгъэ. Ащ пай зэчыралэ
тежъэным ыпэкълэ синанэ фэбэ-
кълэу Амзани сэри зытыгъэфэ-
пэгъагъ. Кэпъани чыиэ лэнэу
щытыгъэп, мылуужъу дэдеми,
ыльэгъуанджэмэ аблэкълырэ палъ-
то ежыашъор щыгъыгъ. Ар янэ-
шэу дзэм къыкълъыжыгъэм Мые-
къуапэ къыфырыхыгъэу къы-
тилоныр икълэс. Ащ ишэн дэгъоу
сыщыгъуазэ хъужыгъэшъ, ау-
щтэу зытыришыхъэрэ сэшлэ
— зырегъэинышъ, тэ ащ фэ-
дэу къытфэгъумэкълын зэрэтимылэр
зыдытыгъэшлэжъы шлогъошъ
ары. Джауштэу гушыкълыгъоу ащ
фэдэу зигъэпсэу къызыригъа-
жъэкълэ, зэхэсхырэр щэчыгъуае
къысфэхъу, клэнэкълэпъэ макъэр
клэлъышъ. Джащыгъум сегупшы-
сэу есэгъажъэ дунаир ауштэу
мызафэу, сабийхэм агу къыуиэ
зэпытэу зыкълъыщытыр къызгуры-
мылоу. Мары сишъэогъухэу
Нурбийи, Руслъани нэнэжъ-тэ-
тэжъхэм язакъоп, ятэ-янэмэ
аш-ашыпхъухэрэ ялэхэу, ахэм
адэжъ клэхэмэ е ежъхэр къа-
клэхэмэ щыгъын горэхэр, джэ-
голъэ дахэхэр къафашъэфыгъэу
алозэ, дунаир ягушлогъошхоу
сыхагъэдалэ е къысагъэлъэгъу.
Тымэр къэкълэжыгъэмэ, сэри
ащ фэдэу е нахъ дэгъухэу
къысфыщытыщыгъэу ары къы-
зэрэсчыхъурэр. Ары шъхъай,
ащкълэ сызэупчълырым джэуап
тэрэз къыкълэрысхын слъэкълырэп.
Къысалорэр е чыжъэ дэдэу шы-
лэу, е къызыклэжыщытыр амыш-
лэу ары. Сыгу къэзылэтэу сэлэ
закъор лэшъ-лушълумэ сащызы-
мыгъакълэу, тхылъ клэракълэхэр
зыгорэм зыкълэжъэу къысфыздэ-
зыхъынэу зыкълэ зыщызымыгъэ-
гъупшэрэ татэ Осман ары. Ащ
сыфэрэзэ дэдэми, сишъэогъуанэ
ялытыгъэмэ сынасыпынчъэу
загъорэ къысчымыхъун слъэ-
кълырэп нэнэжъ-тэтэжъхэм афэдэ
лахъыл-лыщыщ блэгъэ дэдэхэу
къыпфэгъумэкълыхэрэр уилэнхэм
илэшълугъэ зэрэсымышлэрэм пачэ.
Хъау, тэтэжъхэр симылэжъхэмэ,
ситатэкълэ сянэжъ шъыпкъэу
ары зэралорэр урамым зэпы-
рыдзыгъэу къытпэчълынатлэу щыс-
ныо од клыхъэр. Ащ сэ се-
мыджэнджэщын слъэкълырэп, ари
ыпхъуи тиунагъокълэ къызэрэт-
фыщытхэмкълэ. Загъори къыс-
щэхъу нэнэжъ-тэтэжъхэм сы-
зэрэкълэхъопсырэр зышлэхэу
къысэгъэуцокълыгъэхэм сыгу
къалэтымэ ашлогъоу мы-
шъыпкъэр къысалоу. Джащыгъум
ар сэ симынэнэжъэу сэлъытэ,
Амзани къыздыригъаштэу
еублэ. Ащ фэдэ уахътэхэм си-
нанэ къыддыримыгъаштэу, къы-
тэушъыи.

— А сишъэожъыи нэфых,
ар шъо шъуимынэнэжъэу игугъу
шъушлэу цыф зэхэщымыгъэх,
хъайнапэшъ. Ащ шъо шъу шъуи-
мыльэгъугушъэкълэ арэп ауштэу
зызыкълыгъэпсырэр, — зы мафи
ащ тигъэлэсэнэу пыллыгъ.
— Шъу телъэгъушъ ара Хъа-

сэшлэ, — сшынахыжъ нахъ
къызэкъланэщыгъэ.

— Шъуянэжъи, шъуятэшып-
хъуми зы нэкли, зы нэмази
зэрэблэмыгъэкълырэр зэрэкълуа-
джэу ашлэ. Гъэрэкълэу къэткълухъэ
зэхъум, ащ фэдэхэр нахъ дэгъу-
жыхъэу къызэрэтатэщыгъэхэр
пщыгъупшэжыгъа?

— Мыдрэхэр джы хэмыт-
хэмэ хъуштэп, ара?

— Хъаулыеу огумэкълэ, а
шъуятэшыпхъум уклэрыт шъып-
къэкълэ тэрэзэу укълышлэжы-
щтэп. Адрэ шъуинэнэжъмэ, унэм
къыкълыхэнэп...

— Мохэм ясомэ такъыр пачэ
сэ сыкъежыагъэпышъ, ащ сы-
зэрэдэмыхъаштыр къыосэлэ, —

чыежыщтэпышъ ары ло-
фыр, — Кэпъанэ къытигъэгъэ-
зэн гухэлъ имылэу ыпэкълэ ри-
гъэхъуэзэ кълэо. Амзани зи-
ушъэфыгъэу ыуж итышъ, зи
къымылыагъэмэ, ыгукълэ иныб-
джэгъум зэрэдыригъаштэрэр
къызгъурэлэ.

Лалэ клэнэкълэпъацлэу «Тхъае-
тагъэр» ыкълэбкълэ чылэм зэ-
рэщыралорэм сэри сыщыгъуаз.
Ыльэгъурэ пстэумкълэ нэцлалэу,
ар ежъым илэным ихъопсаплэ
зэрэхэт зэпытэу, ыналэ зыго-
рэм зэрэтыридзэу «Тхъае-
тагъэ ар зыем!», «Тхъае-
тагъэ ар зыем!», «Тхъае-
тагъэ ар зыем!», «Тхъае-
тагъэ ар зыем!» зыфэллошът
гушылэхэр ыжэ къы-

— Тызэгобгъэуытщта, къеб-
гъэжыгъахэмэ къэлутэбэ сэлэ!
— Шъушлогъэшлэгъоныщтмэ
сшлэрэпышъ ары.

— Къэмылатэу тшлогъэшлэ-
гъоныщтмэ тшлэна?

— Тшлогъэшлэгъоныщт, —
сэлэ, сьд фэдизэу рилъэшъухъа-
гъэмэ, къызэрилотэщтыр сэ-
шлэшъ.

— Ащыгъум шъукъедэлэу, —
къылотэщтым мэхъанэшхо горэ
илэу къытщигъэхъу шлогъоу
ымакълэ елъэкълышъ, къыпедзэ-
жыи. — Еуи ешхэ-ешъо го-
рэм ар илэгъумэ ахэфагъэу
дэгъоу езэрэгъашъохэу, езэрэ-
гъашхэхэу щысхэзэ, «Ори-
да-дэ» мэкъэшор атхъакълумэ къы-
ридзагъ. Къуаджэмкълэ къэзы-
щэрэр амышлэу зэупчълъыжъхэу
рагъэжыагъ. Мыдрэ Лалэ ылу-
пс къечъэгъахэу ихъопсанэхэр
къэлэдыгъэхэу къылуагъ:

— Хэтми зэрэбрысхэр-
рэмкълэ, клэлэм зэдидзэнэу а
къыфашэрэр пшъэшъэ клэкълы-
цын фай. Тхъае-тагъэ джы
ар нычэлэ ренэ ылаплл клэ-
фызэгъэщтмэ!

Аркъым зэкълэгъэпкъыхъэгъэ
адрэ клэлэжъхэм янахыбэмэ
къыдырагъэштагъ. Ау джыри
гулытэ тлэкълэу къызыфэнэжъы-
гъэу ахэсхэм ежъ Лали шыпхъу
идэклогъоу зэрилэр агу къэ-
кълыжыгъэу къыралуагъ:

— Ощ тыфэдэмэ, Лал,
«уитхъае-тагъэ» нахъ тыфэса-
къыщыгъэ.

— Сыда, шъо пшъэшъэ да-
хэм шъуенэцълэрэпышъ ара?

— А джыдэдэм узэнэцълэрэр
о пшыпхъоу къычлэкълыкъомэ
тэлэшъ ары.

— Ащ фэдэ хъун ыльэкълы-
щтэп, сэ фит сымышлэу сшы-
пхъу ыльапэ унэм ридзыщтэп,
джыдэдэм ар пытэу мэчъыи.
Мыдрэ дахэу ащэрэм нычэ-
пэ шъуемихъуапс, зыдэкълэжы-
щтыр ымышлэу машлор къыхы-
ригъэхэу нычэлэ ренэ «къы-
рифэкълыщытхъ» ар зылэкълэфэ-
гъэ клэлэ цыинэжъым.

Хъун зыхъукълэ арыштын
нахъ, бэ темышлэу Тхъае-тагъэ
гъунэгъу клэлэр къылыагъэкълуагъ,
ышыпхъу джыдэдэм Къоджа-
шъхъэ нысэу зэрэащэгъэм пачэ
адэжъ псынклэу клэжынын фаеу.
Лалэ къыфэнэжыщыгъэу закъор
ытхъакълумэ тегъэплэгъэу
ышъхъэ къыщигъэзыежыныр
арыти, зы гушыи ымыложъэу
зыкълэупэпцълэ, гулэзэ купыр
къыбгынэжыгъ. Ащ инэцълэ-
гагъэ пачэ дэгъужъэу къыщышъы-
гъэба?! — Кэпъанэ мэкъэ чэф-
кълэ чылэм дэлъ къэбарым клэу
къыфешыи. Ар зэпетымыгъэ-
гъоу гъунэм нэс тедэлугъэмэ,
Хъаталэдхэм акуп рыгушылэу
Амзани сэри зэрэзэхэтхыгъа-
хэм пачэ джы тшлогъэшлэгъоны-
жыгъэп ыкълэ зы гушыи етлуа-
гъэп. А уахътэм синанэкълэ
къытхэшлэхъэгъэ Хъатитэкълэу
Аминэ цыкълудхэм адэжъ ты-
къэсыгъэти, шагум тызэрэда-
хъэу «Шъэлэуатыр» мэкъэ лэ-
тыгъэкълэу къыхэтэдыдзагъ...

Аминэп зынкълыщыгъэр, янэ
шъузабэу зыльэхэсхыр ары. Ежъ
Аминэ лыкълэхъэу ныбжъ зери-
мылэм пачэ нэклэмээр ымыу-
бытыгъэ пачэ нахыжъхэм мы-
сагъэ зыфалъэгъу хабзэмэ
ащыщэп. Ау цыкълэу дэдэзэ кол-
хоз лэфшлэнмэ акълэуагъэу
мыпшъыжъэу зэрэлажъэрэм-
кълэ идахэ нэмыкълэу зэхэс-
хырэр.

(Джыри къыкълэжыкълэушъ).

ХЪУРМЭ Хъусен

Тиурам тыгъэр къыщыкълэжы

Романым иятлонэрэ тхылъ щыщ пычыгъохэр

сасэ къытэхъонызэ мэрклэ
чыгъым тыкълырифыхэу ядэжъ
тыкълызыдыфыкълэ зы гушыи зы-
кълырымилорэр? Ащ фэдэ нэ-
нэжъ уилэкълэ сыда зэрэбылы-
мыр... — Амзани сэри тикълэсэ
дэдэу щыт марклэу ежъхэм
ячагу дэтым игъо къэхъунэу
зэрэригъажъэу тызыкълэжъэу сят-
тэшыпхъум тыкълызэрэдыфырэр
ыгу къэкълыжыгъэу сшынахыжъ
кълэо.

— Амзан, о джы клэлэшхо
ухъугъ, мыдрэ пынахыкълэхэм
анахыбэу къыбгурылон фаешъ,
ащ фэдэхэр ужэ къыдэмыгъэ-
кълых, — сшынахыжъ игушылэ-
хэр синанэ ыгу рыхыхэрэп.
— Хэт сьд ылуагъэкли ар шъуя-
мынэжъэу пшлын пльэкълыщтэп,
арышъ шъуятэу къызыхэкълыгъэр.
Ащ пачэ шъулытэн фае. Шъо-
лъэгъуба жъы зэрэхъугъэр,
ышъхъэ зэрэзэрэхыахъырэ
къодыемкълэ угушлон фае. Ар
пхъужъ бетэмалэу зыгуи, зы-
шъхыи афимытым сьдэуштэу
пэуцужынгуща, иамалынчъагъэ
зырегъэушъэфы.

Амзани сэри синанэ зи пэтло-
жырэп. Ау ащ къыкълыщыгъэп
игушылэхэм сыгу къагъэпсын-
клагъэу ...

Унэм тыкълызекълэхэм пчыхъэр
шлункълыкълэжъ, ошъогум чыплэ-
чылпэу жъуагъохэр къыцълу-
кълыщыгъэх. Жыбгъэу къыслу-
уагъэри джы нахъ чыиэ зэ-
рэхъугъэр зэхысигъашлэу зы-
сигъэутилулгъ. Шагум тыдэкълэ
зэхъум Кэпъанэ ошлэ-дэмышлэу
къыдзыгъ зэчырмэ якъэлон
тянэжъыдхэм адэжъ зэрэщед-
гъэжъэщтыр.

— Сыда джы къызэхэплъа-
шъохэрэр, нахъ делагъэ зи
къыпфэгъупшысыгъэба?

Амзанэ зэхихыгъэм ыуж зы-
кълырити, къэкууагъ:

— Орклэ тлури зыба къызы-
щедгъэжъэщтыр, ахъцэ къыта-
рэти ары ныла?

— О умакълэ ахэм зэхяб-
гъэхэу бгъэгъушлэхэу пшлогъомэ,
уизакъоу шагум дахыи къафалэу,
тэ ахэр къызэрэтэмыжэхэрэр

Амзанэ сэ къысэплъыи. Ащ
къыкълырэр къызгурылуагъэу сэри
къэсэлэ:

— Сэри ахэм адэжъ сьдэ-
хъаштэп.

— Ащ фэдиз сэ къызгъэ-
кълыгъэп шъуи... Мыхъуштмэ, ты-
блэкълэу Бешкэм адэжъ щедгъа-
жъэмэ хъугъэ нылэп, — Кэ-
пъанэ къызэрэригъэжыагъэм
фэдэу ошлэ-дэмышлэу клэлэ-
шъужыи. Ауштэу ымышлыгъэмэ,
Амзанэ къэгъубжыгъэхэагъ пломэ
хъуштыгъэти зигъэгусэныешъ,
тикълэлэпчълэу тылуымыкълэу ти-
зэчыр кълэон клэу фэхъуныекълэ
зэуи арыгъэп.

Амзанэ зэрэфэягъэуи тшлы-
гъэ. Цуцэдхэм адэжъ, ежъми
Шъалихыи анэкълэ, апэ тилухыи,
«Шъэлэуатымкълэ» къэтыубли,
тымакълэ нахъ чанэу зэрэщы-
тыштым тыпылэу икълыхэпэкълэ
клэтыгъ. Сэ егъэжыгъум тлэ-
кълэу садэмыхъу фэдэу къысшы-
хъуагъэти, нэгъэуплэплэгъу зы-
тлу горэм сымакълэ нахъ цыкълэу
сшлэ, сакълэдэулыкълэу адезгъэ-
штэжыгъ. Къызэрэсчыхъу-
гъэмкълэ, сэ сызэрэгъуэщыгъэм
нахъ дэгъоуи зэчырыр икълы-
хэпэкълэу къэтлуагъ. Зэпыдгъэ-
ужыжъэу къодыиу Цуцэ унэм
къыкли, цэф лэгъубжъэмкълэ кон-
фет-пряник зэхэлъэу къыри-
хыгъэр экълэу тклэджыбэмэ арэ-
тэгъэкълэушъэфэ, тапллэлумэ лэ
къащифэзэ, насыпшлэу тыхъун-
хэу Тхъэу къытфелъэлугъ. Етланэ,
Кэпъанэти тапэ итыгъэр, ащ
ахъцэ къыритыгъ.

Шъалихъэдхэм, нахыбэмэ
Бешкэр рало, ячагу къызытэб-
гынэжъым, Лалэ зэтынэкълэ, ащ
иунэкълэушъэу Лими, Хъабидэти,
Лахъуи адэжъ зэчырхэр къа-
щытлуагъэх. Лахъудхэм якъэла-
пчъэ тыкълызыдэкълыжыи, Лалэ
яни зэринэкълырым пачэ, ащи
зэчырхэр къыфэтымылохэмэ
гунахъэ зэрэхъуштыр сигъусэ-
хэм агу къэсэгъэкълыжыи.

— Чабэ нэкли, нэмази за-
хигъэнырэр, зэчыр къыфэлло-
нэу тефэ. Ау сомищ горэ къы-
зытитыкълэ, ыкълэ «Тхъае-тагъэ»

зэрэдэлъэтыхэрэм пачэ джау-
штэу еджэхэу ары. Ау хэт
сьд ылуагъэмэ, къытпэмычы-
жъэу шыс клэлаклэр сэ бэрэ
сэлъэгъу шъхъаеи, адрэ илэ-
гъухэм анахъ дэй зыфэллолэн
зекълэжъэу-шылэу еслъэгъулэрэп.
Ары пакълэу, унагъохэу хъяр
зылэхэмэ, къыныгъоу къызыфы-
кълэжыжъэуи адэжъ игъом нэ-
мысэу, ыгу хъарамыгъэ зэри-
мылър къыхэцэу ащымызе-
кълэу къыхэкълэрэп. Ащ пачэ
«шъузабэр зыщыгуыгъэрэ кълэ
закъор, шыпхъу цыкълэуи ил
шъхъае, бзылфыгъэм сьд
пыпхын, унагъом ыльапсэ зы-
гъэпытэрэр клэлэхъоу исыр
ары, цыф фэдэу къызэрэтэ-
джыгъэр гушлуагъо», — тина-
хыжъэмэ алоу стхъакълумэ къы-
редзэшъ, нэшълукълэу Лалэ се-
мыплъын слъэкълырэр. Ау
етлани ащ ипкъыгъо-лэгъухэм
ралолэн икълэуи къагъоты...

— Шъошлэ, инэй-псыягъэ
къыхэкълэу а Чабэкълор боу чы-
плэу хъалэмэтхэм арыфэу мэхъу,
— сигупшысэхэр лъыгъэ-
клэжыжъэу рыхъухыагъэм фэдэу
тапэ ит Кэпъанэ кълэо. — Ежъ
фэдэу клэлэжъхэр ешхэ-ешъо
горэм шъызэдыщысхэу ащ кълэ-
хъулэгъагъэр боу хъайнэлэ
зэлэгъу.

Ошлэ-дэмышлэу ащ ымакълэ
къызэрэлугъэм фэдэу семы-
жэгъахэуи зэпыужыгъэ. Апэ
сызэрэгъуэщыгъэр къырищэ-
жыагъэр джыдэдэм къыпидзэ-
жынышъ, гъунэм нигъэсынэу
ары. Ау лъыгъащэу изэпыгъэу
зыригъэуыкълыщыгъэх. Етланэ
къызгурылуагъэу щэрэхъыр ыпэ-
кълэу чъэным пачэ уелункълын зэ-
рэфаем фэдэу, Кэпъани ыбзэ
къытлупшыжыныи пачэ икълэ-
бар цыпэ гъэшлэгъоны зэрэт-
чыхъухъэр зэхэзыгъэшлэщтыр
зэхэгъэхыгъэныр ары. Амзани
сэри ар дэтшлэжыгъэу шы-
тыгъэти, бэрэ къызэдгъажэ-
щыгъэп, титлу яз а гушылэхэр
псынклэу фидзыщыгъэх. Мы-
зыгъэгъум сшынахыжъ ащкълэ
сапэ ишъыгъ:

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

ИешлакIэ къэзыгъотырэр текIо

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — СКВО Ростов-на-Дону — 2:0.
Чъэпыогъум и 10-м Мыекъуапэ щызэдешлагъэх.
Зезышагъэхэр: А. Юдин — Волжский, А. Гурбанов — Краснодар, Т. Тиболов — Ардон.
«Зэкъошныгъ»: Плахтий, Трещанский, Коттоев (Ушаков, 81), Мыкьо Мурат, Къонэ (Къушъхъэ, 72), Такълый, Батырбий, Ибрагимов, Эйдельмант (Манченко, 88), Осмаев (Мыкьо Абрек, 86), Датхъужь.
Къэлапчъэм Iагуаор дзэыдзагъэр: Адам Коттоев — 37,75.

Купым хэт команди 6-мэ пчъагъэр 2:0-у ешIагъухэм текIоныгъэр къащыдахыгъ. «Зэкъошныгъэр» зыIукIагъэ СКВО-р командэ лъэшхэм ащыщ. Адыгеим ифутболистмэ зэIукIагъэр къахыным фэшI гъетыныгъэм имызакъоу, апэкIэ зилъыхэкIэ хэкIыпIэ дэгъухэр къагъотынхэм зэрэпылтыгъэхэр тинэрылъэгъугъ.

УхъумаIохэм Мыкьо Мурат къахэтэгъащы, къэлапчъэм дэжъ пхъашэу щыбанэзэ, Iагуаор шъхэ-кIэ къызэкIидзэжъэу зэп къы-зэрэхэкIыгъэр. Такълый Руслъан, Заур Осмаевыр, Датхъужь Адам, Батырбий Руслъан гупчэм зэхэ-щэн Iофыгъохэр зэрэщагъэцакIэхэрэм, апэкIэ зилъыхэкIэ амалышIухэм зэралыхъухэрэм шIуагъэ къеты. З. Осмаевым ыпэкIэ ытыгъэ Iагуаом Адам Коттоевыр лъычы, ухъумэкIуитIумэ азыфагъу къызэрэдэкIыгъэм, метри 10 фэдизкIэ зыпэчыжъэ къэлапчъэм нахъ благъэу екIуи, Iагуаор зэрэ-дидзагъэм тигъэгъушIуагъ.

Пчъагъэр 2:0 зэхъум, СКВО-р зауэрэ ыпэкIэ кылпыгъ. Метрэ 30 фэдизкIэ зыпэчыжъэ къэлапчъэм А. Бузняковыр зыдэом,

къэлэпчъэпкъым Iагуаор тыригъа-фагъ. М. Бирюковым хъагъэм Iагуаор ридзэнэу чIыпIэшIу итыгъ. «Зэкъошныгъэм» ешIагъур къызэ-рихыщтыр зыдишIажьызэ, аужы-рэ такъикъхэм хъакIэмэ гугъэ аритыгъэп.

Пресс-зэIукIэр

«Зэкъошныгъэм» итренер шъхъалэу Шыумэфэ Рэмэзан тифутболистмэ зэрафэразэр хигъэ-унэфыкIыгъ. Тикомандэ ыпэкIэ илъызэ нахыбэрэ тигъэгъушIоным фэшI футболиститIу ищыкIагъ. Джырэ уахътэ амалэу яIэм елътыгъэу зэIукIагъухэм ахэлажъэх. СКВО-м итренер шъхъалэу Андрей Козловыр «Зэкъошныгъэм» къы-фэгъушIуагъ, ешIагъэ дэгъу къы-гъэлъэгъуагъэу ылъытагъ. Апэрэ такъикъ 45-м къыкIоцI къэлапчъэм Iагуаор дадзэнэу хъакIэмэ амалышIухэр яIагъэх, ау гъэхъа-гъэ ашIын алъэкIыгъэп. «Зэкъош-ныгъэм» иешлакIэ нахъ псынIкIау къыгъотыгъ.

ЕшIапIэр зэрэцынэм, шъэ-башэу зэрэщытым къахэкIау футболистмэ яIэпэлэсэнныгъэ икьоу къагъэлъэгъон зэрамы-

лъэкIырэр СКВО-м хэтхэм къы-талуагъ. Тистадион итеплъэкIэ зэтэгъэпсыхъагъ, ау ешIапIэм изытет уигъэрэзэнэу щытэп.

КIауххэр зэтэгъапшэх

«Мэщыкъу» — «Витязь» — 0:2, «Алания-Д» — «Астрахань» — 1:1, «Торпедо» — «Газпром» — 2:0, «Олимпия» — «Митос» — 2:1, «Таганрог» — «Биолог» — 2:0, «Волгарь» — «Дагдизель» — 1:0, «Черноморец» — «Терек-2» — 2:0, «Энергия» — «Краснодар-2» — 2:0.

ЧыпIэхэр

ЕшIагъу 17-мэ ауж командэхэр чыпIау зыдэщытхэр зэтэгъапшэх.
1. «Волгарь» — 45

2. «Черноморец» — 41
3. «Олимпия» — 36
4. «Торпедо» — 33
5. «Митос» — 31
6. «Витязь» — 28
7. СКВО — 27
8. «Дагдизель» — 26
9. «Газпром» — 22
10. «Астрахань» — 20
11. «Таганрог» — 19
12. «Биолог» — 19
13. «Алания-Д» — 16
14. «Краснодар-2» — 17
15. «Терек-2» — 16
16. «Зэкъошныгъ» — 15
17. «Мэщыкъу» — 11
18. «Энергия» — 8.

«Зэкъошныгъэм» чъэпыогъум и 15-м ятIонэрэ къекIокIыгъор еублэ. ПсэупIау Прогрессым тифутболистхэр «Биологым» щыIу-кIэщтых.

Сурэтым итыр: «Зэкъошны-гъэр» СКВО-м дешIэ.

БАСКЕТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЭУ «Б»-р

Сыдигъо, тыдэ щешIэщтха?

Урысыем баскетболымкIэ изэнэкъокъу хэлэжъэрэ коман-дэхэу апшъэрэ купэу «Б»-м щешIэрэмэ 2013 — 2014-рэ илъэс ешIагъур чъэпыогъум и 13-м аублэ. «Адыгэ ма-ильэс» еджэрэмэ ялъэлухэр къыдэтлътэхэзэ, мыекъопэ «Динамо-МГТУ»-м зэIукIагъоу иIэщтхэр зыщыкIоцт ма-фэхэр къэтэтых.

Апэрэ къекIокIыгъор

13 — 14.10
«Динамо-МГТУ» — «Эльбрус»
21 — 22.10.
«Родники» — «Динамо-МГТУ»
16 — 17.11
«Динамо-МГТУ» — Бк «Тамбов»
26 — 27.11
«Динамо» — «Динамо-МГТУ»
5 — 6.12
«Динамо-МГТУ» — Бк 1716
14 — 15.12
«Динамо-МГТУ» — МБА
23 — 24.12
«Динамо-МГТУ» — «Иркут-2»
6 — 7.01
«Тегас» — «Динамо-МГТУ»

ЯтIонэрэ къекIокIыгъор

14 — 15.01
«Эльбрус» — «Динамо-МГТУ»
22 — 23.01
«Динамо-МГТУ» — «Родники»
18 — 19.02
«Динамо-МГТУ» — «Динамо»
23 — 24.02
«Динамо-МГТУ» — «Тегас»
5 — 6.03

Бк «Тамбов» — «Динамо-МГТУ»
8 — 9.03

МБА — «Динамо-МГТУ»

17 — 18.03

«Иркут-2» — «Динамо-МГТУ»

21 — 22.03

Бк 1716 — «Динамо-МГТУ»

Шъуналэ тешъудз: апэу къе-тIогъэ командэмэ якъалэхэм ешIагъухэр ащыкIоцтых.

Купэу «Б»-м хэтхэр

1. «Динамо-МГТУ»
Мыекъуапэ
2. «Эльбрус» Щэрджэскъал
3. «Родники» Ижевск
4. БК «Тамбов» Тамбов
5. «Динамо» Ставрополь
6. БК 1716 Омск
7. МБА Москва
8. «Иркут-2» Иркутск
9. «Тегас»
Динской районыр.

«Динамо-МГТУ»-р

ЕшIаклохэр:

4. Ефремов Иван
5. Лундако Джастин
7. Путимцев Константин
18. Фещенко Иван
9. Гапошин Артем
10. Хмара Илья
11. Блэгъожь Къэплъан
12. Болотских Сергей
14. Милютин Александр
15. Севостьянов Даниил
17. Лавриненко Александр
23. Дудко Владимир
20. Воротников Сергей.

Тренер шъхъалэр:

Синельников Андрей.

Тренерыр

Воротников Сергей.

Сурэтым итыр: баскетбол командэу «Динамо-МГТУ»-р.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзышагъэр ыкIи къыдэзы-гъэкIырэр:
Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащы-псэурэ тилъэп-къэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редактор шъхъалэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр
МЭЩIЛЭКЪО Саид

ПшъэдэкIыж зыхырэ секретары

НЭПШIЭКЪУЙ
Заур

Редакциер зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зы-хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпIэ гъэлоры-шIапI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 4000
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3405

Хэутыным узыщыIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00